

FAN, TA'LIM VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI

ISSN: 2181-1776

Yigitaliyeva Nozimaxon Farxodjon qizi ¹

¹ Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti o'qituvchisi

TIBBIYOT OLIYGOHLARIDA PEDIATRIYA YO'NALISHI TALABALARINING KASBIY KO'NIKMALARINI SIMULYATSION TEXNOLOGIYA ASOSIDA RIVOJLANTIRISH

Annotatsiya: Simulyatsiyaga asoslangan tibbiy ta'lim bugungi kunda butun dunyoda samarali o'qitish usuli sifatida qabul qilinadi. Pediatriya sohasidagi simulyatsiya - bu stajorning pediatr sifatida rivojlanishiga hissa qo'shadigan "odat" sifatida klinik amaliyot standartlarini mustahkamlaydigan vositadir. Ushbu maqola simulyatsiya qanday qilib o'quv jarayoniga ham, klinik xizmatga ham foyda va qiymat qo'shishi mumkinligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: simulyatsiya metodi, pediatriya, maniken.

Simulyatsion metod tibbiy bilimlarni, protsessual malaka, o'rgatilgan vazifalarni bajarishda qulaylik, kasblararo muloqot, jamoada ishlash va o'qitish qobiliyatlari samarali yaxshilash uchun ko'rsatilishi keltirilgan.

Simulyatsiya deganda nimani nazarda tutayotganimizning umumiy aqliy modeliga ega bo'lish juda muhim, Devid Gaba buni "haqiqiy tajribani haqiqiy dunyoning muhim jihatlarini interaktiv usulda to'liq uyg'otadigan yoki takrorlaydigan boshqariladigan tajribalar bilan almashtirish yoki kuchaytirish texnologiyasi emas, balki texnikasi" deb ta'riflaydi.

Bu xavfsiz sharoitni ta'minlaydi, bunda bemorni parvarish qilish maqsadi sifatida ishonch va kompetentsiya doimiy ravishda mukammallikka ega bo'lishi mumkin.

Simulyatsiya atamasi simulyatsiya qilingan bemorlarni tasvirlash uchun ishlatilishi mumkin; maniken yoki aktyorlar, yoki simulyatsiya qilingan muhitda simulyatsiya qilingan

ssenariylar, masalan, simulyatsiya markazi yoki klinik muhitda simulyatsiya qilingan vaziyat “in situ” simulyatsiya deb nomlanadi.

Klinik ta’limda simulyatsiya muhimligini tan olish uning aviatsiya, harbiy va neft sanoati kabi ishonchligi yuqori bo’lgan boshqa tashkilotlarga ta’siridan kelib chiqqan.

Tizimlarni o’ylash va turli xil sog’liqni saqlash sharoitlarida izchil yuqori sifatli yordam ko’rsatishni ta’minlash haqidagi bilimlarimiz simulyatsiyadan qanday qilib ko’p maqsadlarda foydalanish, jumladan yangi yetkazib berish tizimlarini loyihalashni yaxshilash mumkinligini aniq ko’rsatib o’tdi.

Pediatriya mashg’ulotlarida simulyatsiyadan foydalanish uchun bir nechta sabablar mavjud. Birinchidan, *mashg’ulotlar uchun mavjud soatlar*. Stress va charchoqning xavfsiz qaror qabul qilish va klinik ko’rsatkichlarga ta’siri to’g’risidagi bilimlarning ortishi stajyorning klinik tajribasini cheklash ta’siri ostida xizmat qilish soatlarining qisqarishiga olib keldi. Murakkab aylanish tizimlari, shuningdek, o’qitishning uzluksizligini va ish joyiga asoslangan baholash natijasida aniqlangan muammolar yuzaga kelishini kamaytiradi. Ikkinchidan, pediatriya xizmatlari hozirda o’tkazuvchanlik va xarajat nuqtai nazaridan maqsadli yo’naltirilgan va bu mashg’ulotlar uchun bo’sh vaqtga ta’sir qilishi mumkin, ayniqsa palata va klinikalarda. Pediatriyadagi klinik muhit ko’plab umumiy taqdimotlar haqida ma’lumot olish imkoniyatini taqdim etsada, klinik belgilar tezda yo’qoladi va pediatriyada bemorlarning almashinuvi ko’pincha kattalarga asoslangan mutaxassisliklarga qaraganda tezroq bo’ladi va klinik tajribani rivojlantirish uchun vaqt cheklangan. Stajyorlar uchun, ularning bilim darajasidan qat’iy nazar, tez-tez azob chekayotgan va kasal bo’lgan farzandlarini tekshirish uchun ota-onalarning roziligini olish qiyin bo’lishi mumkin. Xizmat ko’rsatish muhitida bemor birinchi o’rinda turadi.

Ko’pgina mamlakatlarda bolalarning sog’lig’i va farovonligi bo’yicha ijtimoiy mas’uliyat nuqtai nazaridan borgan sari kengroq vakolatlarni qamrab oluvchi pediatriya klinik xizmatlariga talab ortib bormoqda.

Pediatriya mashg’ulotlarida simulyatsiya amaliyotni o’rganishni yaxshilash uchun ishlatilishi mumkin. Bu bemorlarni himoya qilgan holda tinglovchilarni haqiqiy amaliyotga tayyorlash uchun ta’lim ko’prigi vazifasini ta’minlaydi.

Simulyatsiyaning eng tushunarsiz qo’llanilishidan biri bu o’z-o’zini anglash va tanqidiy fikrlash kabi umumiy ko’nikmalarni rivojlantirish imkoniyatidir.

Simulyatsiya orqali o’rganishga yordam beradigan eng yaxshi omillar:

- Konstruktiv fikr-mulohazalarni taqdim etish
- Takroriy mashq qilishga ruxsat berish
- Simulyatsiyani o’quv dasturiga integratsiyalash
- Bir qator qiyinchiliklarni ta’minlash
- Bir nechta o’rganish strategiyalariga moslash
- Bir qator klinik ssenariylarni taqdim etish
- Xavfsiz, ta’limni qo’llab-quvvatlovchi ta’limni ta’minlash
- Atrof muhit
- Shaxsiy ehtiyojlar asosida faol o’rganishni targ’ib qilish

Pediatrriyada simulyatsiya protsessual ko'nikmalar kabi texnik ko'nikmalarni va jamoada ishlash, muloqot qilish, yetakchilik, qaror qabul qilish va vaziyatdan xabardorlik kabi texnik bo'lmagan ko'nikmalarni rivojlantirish uchun ishlatilgan. Bugungi kunga qadar e'lon qilingan dalillarning aksariyati favqulodda vaziyatlar bilan bog'liq. Simulyatsiyaning katta foydasi shundan iboratki, ko'nikmalarni yaratish, mustahkamlash va eng so'nggi dalillarga muvofiq takomillashtirish hamda tegishli vaqtda tizimli va tuzilgan usullardan foydalangan holda o'rganish mumkin. Shuningdek, u tinglovchilarga dori-darmonlarni qabul qilishda xatolik, aloqada bo'lgan nosozliklar va yomonlashib borayotgan bemorlarga yordam ko'rsatishni tan olmaslik kabi boshqa tez-tez uchraydigan noxush hodisalardan o'rganish imkoniyatini beradi. Markaziy venoz kateter bilan bog'liq bo'lgan infeksiya va o'rnatish asoratlari kamayishi va angioplastikadan keyin bemorning yaxshi natijalari simulyatsiyaga asoslangan treninglar natijasidir.

Pediatrriyada *in situ* simulyatsiya mashg'ulotlarini qo'llash bilan bog'liq ko'plab dalillar mavjud. Bularga simulyatsiya qilingan soxta kodlar kiritilgandan so'ng yurak-o'pka tutilishining omon qolish ko'rsatkichlarining yaxshilanishi, bolalarning intensiv terapiya bo'limiga tezroq ko'tarilishi bilan kasal bemorlarning erta tan olinishi va bolalar favqulodda vaziyatlari uchun *in situ* guruh mashg'ulotlari kiritilgandan keyin o'limning kamayishi va jiddiy xavfsizlikning pasayishi kiradi. favqulodda vaziyatlar bo'limidagi voqealar.

Bakalavriatdan aspiranturagacha uzluksiz integratsiyalashgan kompetensiyaga asoslangan pediatriya dasturini ta'minlashga qaratilgan xalqaro tendensiyaklinik o'qitishda uzluksiz kasbiy rivojlanishga qadar simulyatsiya uchun uning maksimal salohiyatidan foydalanish uchun asos yaratadi.

Quyida xalqaro adabiyotlarda keltirilgan pediatrik muhitda o'qitish va o'rganish uchun simulyatsiyaning joriy afzalliklari jamlangan. Pediatrik statsionar bemorlarning 10% dan 30% gacha bo'lgan qismi ularga yordam ko'rsatishdan zarar ko'radi.

Buyuk Britaniyada ona va bola salomatligiga oid maxfiy so'rov hisobotida "Bolalar nima uchun o'lmoqda?" nomli maqolada bolalar o'limining foizini oldini olish mumkin bo'lgan deb topildi. yashirin xavfsizlik tahdidlari. Yashirin xavfsizlik tahdidlari potentsial xavf-xatarlar bo'lib, ular ko'pincha muhim xavfsizlik hodisasiga hissa qo'shmasdan oldin sezilarli vaqt davomida tan olinmagan va harakatsiz bo'lib qoladi. Simulyatsiyaning afzalliklaridan biri stajyorlarga bunday hodisalarni tahlil qilish, tizimni qayta loyihalashda faol va yashirin nosozliklarni aniqlash va har qanday boshqa kutilmagan zararni oldini olish uchun simulyatsiya qilingan muhitda variantlarni sinab ko'rish uchun asosni taqdim etishdir.

Buyuk Britaniyada ona va bola salomatligiga oid maxfiy so'rov hisobotida "Bolalar nima uchun o'lmoqda?" nomli maqolada bolalar o'limining foizini oldini olish mumkin bo'lgan deb topildi. yashirin xavfsizlik tahdidlari. Yashirin xavfsizlik tahdidlari potentsial xavf-xatarlar bo'lib, ular ko'pincha muhim xavfsizlik hodisasiga hissa qo'shmasdan oldin sezilarli vaqt davomida tan olinmagan va harakatsiz bo'lib qoladi. Simulyatsiyaning afzalliklaridan biri stajyorlarga bunday hodisalarni tahlil qilish, tizimni qayta loyihalashda faol va yashirin nosozliklarni aniqlash va har qanday boshqa kutilmagan zararni oldini olish uchun simulyatsiya qilingan muhitda variantlarni sinab ko'rish uchun asosni taqdim etishdir.

References:

1. Amrilloevich, I. A. (2022). COGNITIVE COMPETENT AS A KEY FACTOR IN THE CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF A TEACHER. *湖南大学学报 (自然科学版)*, 49(01).
2. Gaba D. Sog'liqni saqlashda simulyatsiyaning kelajakdagi ko'rinishi. Qual Saf Healthc 2004.
3. Rubio-Gurung S, Putet G, Touzet S va boshqalar. In situ simulyatsiya neonatal reanimatsiya bo'yicha trening.
4. Spedding R, Jenner R, Potier K. Pediatriyada aralash ta'lim. Shoshilinch tibbiy yordam: virtual o'rganishning dastlabki tahlili muhit.
5. Sabab J. Inson xatosi: modellar va boshqaruv. BMJ 2000.
6. Ker J, Bradley P. Tibbiy ta'limda simulyatsiya. In: Swanick T,ed. Tibbiy ta'lim seriyasini tushunish, 2014.
7. Dieckmann P, Gaba D, Rall M. Nazariyni chuqurlashtirish ijtimoiy amaliyot sifatida bemorni simulyatsiya qilish asoslari. Simul Sog'liqni saqlash 2007.
8. Kneebone RL. Chiziqni kesib o'tish: simulyatsiya va chegara hududlar. Simul Healthc 2006.
9. Bakhronovna, R. M. (2020). THE IMPORTANCE OF INTERACTIVE METHODS IN SHAPING STUDENTS'THINKING SKILLS. INTERNATIONAL JOURNAL OF DISCOURSE ON INNOVATION, INTEGRATION AND EDUCATION, 1, 37-40.
10. Raximqulova, M. (2021). TA'LIMGA INNOVATSION YONDASHUV-O'QITISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILI SIFATIDA. INTEGRATION OF SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE. SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL, 118-121.
11. Fayzullayeva, G. S. (2017). Pupils' Speech Interaction in Various Stages of Education and Development Their Creative Intellection. *www. auris-verlag. de*.